

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

**Сумський національний аграрний університет**

**ПРОЕКТ**

**ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА**

**«ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА»**

**третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти**

**за спеціальністю 211 «Ветеринарна медицина»**

**Галузь знань: 21 Ветеринарна медицина**

**Кваліфікація: доктор філософії з ветеринарної медицини**

## ПЕРЕДМОВА

Розроблено проектною групою спеціальності 211 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» Сумського національного аграрного університету у складі:

**Березовський Андрій Володимирович** – керівник проектної групи, доктор ветеринарних наук, професор кафедри ветсанекспертизи, мікробіології, зоогігієни та безпеки і якості продуктів тваринництва;

**Улько Лариса Григорівна** – доктор ветеринарних наук, професор завідувач кафедри терапії, фармакології, клінічної діагностики та хімії;

**Фотіна Ганна Анатоліївна** – доктор ветеринарних наук, професор, кафедри епізоотології та паразитології;

**Краєвський Аполлінарій Йосипович** – доктор ветеринарних наук, професор завідувач кафедри акушерства та хірургії;

**Нагорна Людмила Володимирівна** – доктор ветеринарних наук, доцент кафедри ветсанекспертизи, мікробіології, зоогігієни та безпеки і якості продуктів тваринництва;

**Зон Ілля Григорович** – аспірант кафедри ветсанекспертизи, мікробіології, зоогігієни та безпеки і якості продуктів тваринництва.

## 1. Профіль освітньо-наукової програми зі спеціальності 211 «Ветеринарна медицина»

<b>1. Загальна інформація</b>	
<b>Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу</b>	Сумський національний аграрний університет
<b>Рівень вищої освіти</b>	Третій (освітньо-науковий) рівень
<b>Освітня кваліфікація</b>	Доктор філософії з ветеринарної медицини (Philosophy Doctor degree)
<b>Галузь знань</b>	21 Ветеринарна медицина
<b>Спеціальність</b>	211 Ветеринарна медицина
<b>Офіційна назва освітньої програми</b>	Освітньо-наукова програма «Ветеринарна медицина»
<b>Освітня кваліфікація</b>	Доктор філософії з ветеринарної медицини
<b>Кваліфікація дипломі</b>	<b>в</b> Ступінь вищої освіти – доктор філософії Спеціальність – 211 «Ветеринарна медицина» Освітня програма «Ветеринарна медицина»
<b>Тип диплому та обсяг освітньої програми</b>	Одиничний, 57 кредитів ЄКТС, термін навчання 4 академічних роки
<b>Обмеження щодо форм навчання</b>	Відсутні
<b>Наявність акредитації</b>	Не акредитована
<b>Тип диплому та обсяг освітньої програми</b>	Диплом доктора філософії PhD, перший науковий ступінь, 4 академічних роки, 57 кредитів ЄКТС
<b>Цикл/Рівень програми</b>	QF for ENEA – третій цикл; НРК України – 9 рівень EQF-LLL - 8 рівень
<b>Передумови</b>	Наявність вищої освіти другого (магістерського) рівня, (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) за спеціальностями: 211 «Ветеринарна медицина», 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза». Вимоги до вступників визначаються «Правилами прийому на

	освітньо-наукову програму PhD доктор філософії»
<b>Мова викладення</b>	Українська, англійська
<b>Термін дії освітньої програми</b>	До 2023 р. (започаткована у 2016 р).
<b>Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми</b>	<a href="https://science.snau.edu.ua/aspirantura/">https://science.snau.edu.ua/aspirantura/</a>
<b>2. Мета освітньої-наукової програми</b>	
Підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних розв'язувати комплексні проблеми в галузі ветеринарної медицини під час професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, здійснювати науково-педагогічну діяльність.	
<b>3. Характеристика освітньої-наукової програми</b>	
<b>Опис предметної області</b>	Науково-дослідницька, освітня та фахова діяльність у галузі ветеринарної медицини за спеціальністю «Ветеринарна медицина».
<b>Об'єкт вивчення</b>	Методологія науково-дослідної роботи; вітчизняна та світова література з досліджуваної тематики; встановлення закономірностей та обґрунтування особливостей будови і розвитку організму тварин за норми та патології; діагностика і профілактика хвороб та лікування тварин; взаємозв'язок між природними та антропогенними об'єктами і процесами у тваринництві та ветеринарній медицині; освітня та громадська діяльність; розроблення науково-методичних вказівок та науково-практичних рекомендацій з підвищення ефективності різних напрямів спеціальності «Ветеринарна медицина».
<b>Цілі навчання</b>	Формування професійних, науково-дослідницьких та освітянських компетентностей, необхідних для інноваційної професійної, науково-дослідницької і освітянської діяльності та впровадження сучасних технологій у ветеринарній медицині.
<b>Фокус програми: загальний/ спеціальний</b>	Освітньо-наукова програма сформована як оптимальне поєднання академічних та фахових вимог, що дозволяє сформувати у аспірантів уміння обґрунтовувати вирішення проблем у галузі «Ветеринарної медицини», планувати та проводити дослідження, використовуючи сучасну методологію досліджень, критично аналізувати дослідницькі проекти, співпрацювати з іншими дослідниками, в тому числі працювати у

міждисциплінарній команді, передавати професійні знання. **Загальний:** дослідження закономірностей і розроблення науково-практичних основ, методів і підходів, які передбачають: захист життя та здоров'я тварин від ризиків, що виникають внаслідок проникнення, укорінення чи поширення шкідливих організмів, хвороб та організмів, які є носіями хвороб; захист життя та здоров'я людей та тварин від ризиків, що виникають від добавок, забруднюючих речовин, токсинів або хвороботворних організмів, які містяться у харчових продуктах або кормах; захист життя або здоров'я людини від ризиків, що виникають внаслідок хвороб, які переносяться тваринами або продукцією тваринного походження; володіння методологією наукових досліджень для визначення фізіологічного статусу різних видів тварин; проведення клінічних та лабораторних досліджень для життєвої та посмертної діагностики заразних та незаразних захворювань тварин; моніторинг, прогнозування та профілактика виникнення та поширення заразних та незаразних захворювань тварин, в тому числі антропозоонозних, захист від них населення; проведення ветеринарного обслуговування тварин за використання класичних, сучасних та інноваційних методик; планування фінансової діяльності, ведення ветеринарного діловодства, обліку, звітності. **Спеціальний.** Розроблення концептуальних, теоретичних і методологічних основ щодо: вивчення морфології та будови збудників інфекційних та інвазійних захворювань; вивчення етіології та патогенезу інфекційних, інвазійних та неінфекційних хвороб тварин; вивчення епізоотології заразних хвороб, закономірностей розвитку інфекційного процесу, розроблення заходів щодо контролю, попередження та ліквідації інфекційних та інвазійних захворювань; вивчення методики моделювання епізоотичного процесу за умов виникнення особливо небезпечних транскордонних хвороб тварин; розроблення способів і засобів діагностики, лікування та профілактики інфекційних, інвазійних та неінфекційних хвороб тварин; вивчення організації та економічної ефективності протиепізоотичних і терапевтичних заходів, розробка теоретичних і практичних основ управління, маркетингу у ветеринарній медицині; розробка інформативних методів ранньої діагностики

	інфекційних, інвазійних та неінфекційних хвороб тварин; розробка науково-обґрунтованих методів і засобів моніторингу, прогнозування, оцінки ситуації, моделювання епізоотичної ситуації та розробка програмного забезпечення епізоотичного благополуччя з метою виробництва екологічних безпечних продуктів тваринництва.
<b>Теоретичний зміст предметної області</b>	Поглиблене комплексне вивчення фундаментальних та прикладних наук спеціальності «Ветеринарна медицина» за обраною спеціалізацією.
<b>Особливості програми</b>	<p><b>Освітня складова програми.</b> Програма передбачає 57 кредитів ЄКТС, з яких 42 кредити ЄКТС – за усіма циклами обов’язкових навчальних дисциплін (філософія науки, дослід у ветеринарній медицині, сучасні інформаційні технології у науковій діяльності, теорія комунікацій у професійному спілкуванні, методологія проведення наукових досліджень, моделювання та планування наукового експерименту, управління науковими проектами, реєстрація прав інтелектуальної власності, організація і методика проведення навчальних занять, методика та організація підготовки і написання дисертації, іноземна мова за професійним спрямування, методика підготовки наукових праць іноземною мовою, педагогічна практика); ще 15 кредитів ЄКТС передбачено на дисципліни циклу спеціальної (професійної) підготовки (за вибором аспіранта).</p> <p><b>Наукова складова програми.</b> Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає здійснення власних наукових досліджень під керівництвом одного або двох наукових керівників з відповідним оформленням одержаних результатів у вигляді дисертації. Ця складова програми не вимірюється кредитами ЄКТС, а оформляється окремо у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта.</p> <p>Особливістю наукової складової освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії зі спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» є те, що окремі складові власних наукових досліджень аспіранти зможуть виконувати під час вивчення дисциплін професійної підготовки.</p>
<b>Методи, методики та технології</b>	Оволодіння методологією наукових досліджень та технологією експерименту, адекватними для вирішення поставлених наукових завдань за спеціальністю

	«Ветеринарна медицина».
<b>4. Працевлаштування та продовження освіти</b>	
<b>Працевлаштування</b>	<p>Випускники мають широкі можливості для розвитку кар'єри залежно від їх особистих інтересів, зокрема: наукова, викладацька, експертна, управлінська, адміністративна діяльність в галузі ветеринарної медицини за спеціальністю «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза».</p> <p>Рівень підготовки дозволяє розвивати професійну кар'єру, що базується на стратегічному мисленні та глибоких знаннях у галузі ветеринарної медицини</p> <p>Згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010) та International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08) випускник може займати посади: викладач вищих навчальних закладів (2310.2), завідувач лабораторії (науково-дослідної, підготовки виробництва) (1237.2), науковий співробітник-консультант (2223.1), молодший науковий співробітник (2223.1), науковий співробітник (2223.1), директор (керівник) малого промислового підприємства (фірми) (1312), директор (начальник) організації (дослідної, конструкторської, проектної) (1210.1), директор (начальник) професійного навчально-виховного закладу (професійно-технічного училища, професійного училища і т. ін.) (1210.1), директор (начальник, інший керівник) підприємства (1210.1), директор (ректор, начальник) вищого навчального закладу (технікуму, коледжу, інституту, академії, університету і тощо) (1210.1), директор курсів підвищення кваліфікації (1210.1), директор науково-дослідного інституту (1210.1), директор центру підвищення кваліфікації (1229.4), завідувач (начальник) відділу (науково-дослідного, конструкторського, проектного та ін.) (1237.2), завідувач відділення у коледжі (1229.4), головний лікар ветеринарної медицини (1237.1), лікар ветеринарної медицини (2223.2), начальник (заступник) Головного управління Держпродспоживслужби області (міста, району) (1229.3), головний інспектор державного контролю (1229.1), головний державний аудитор</p>

	<p>(1229.1), молодший науковий співробітник (ветеринарна медицина) (2223.1), науковий співробітник (ветеринарна медицина) (2223.1), викладач вищого навчального закладу (2310.2), завідувач лабораторії (1229.4), доцент (2310.1), професор (2310.1).</p> <p>Місце працевлаштування: Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства, Головні управління Держпродспоживслужби області (міста, району), заклади вищої освіти природничого спрямування, науково-дослідні інститути (станції, лабораторії), обласні та районні управління ветеринарної медицини, коледжі.</p>
<b>Продовження освіти</b>	<p>Навчання для розвитку та самовдосконалення у науковій та професійній сферах діяльності, а також інших споріднених галузях наукових знань: підготовка на 10-ому (науковому) рівні НРК України у галузі ветеринарної медицини; освітні програми, дослідницькі гранти та стипендії (у тому числі і за кордоном), що містять додаткові освітні компоненти. Різні форми навчання впродовж життя (як в Україні, так і за кордоном) для підвищення кваліфікації та удосконалення управлінсько-адміністративної, наукової, дослідницької, педагогічної чи іншої діяльності.</p>
<b>5. Викладання та оцінювання</b>	
<b>Підходи до викладання та навчання</b>	<p>Підходи до викладання та навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- активне навчання (інтерактивні методи навчання, що забезпечують особистісно-орієнтований підхід і розвиток системного, креативного та стратегічного мислення; спільне навчання у міждисциплінарних групах; «перевернутий клас»;</li> <li>- навчання через викладання (learning by teaching) (педагогічна практика);</li> <li>- навчання через дослідження (в тому числі участь у виконанні бюджетних та госпдоговірних науково-дослідних робіт, участь у дослідницьких проектах);</li> <li>- персоналізоване навчання (personalized learning): індивідуальні консультації з науковими керівниками, вибіркові фахові дисципліни).</li> </ul>
<b>Система оцінювання</b>	<p><b>Освітня складова програми.</b> Система оцінювання здобутих результатів навчання за дисциплінами</p>



	<p>освітньо-наукової програми складається з поточного та підсумкового контролю.</p> <p><i>Поточний контроль</i> знань проводиться в усній формі (опитування за результатами опрацьованого матеріалу).</p> <p><i>Підсумковий контроль</i> знань у вигляді екзамену/заліку проводиться у письмовій формі. У межах дисциплін, що забезпечують професійну підготовку, на позитивні оцінки впливає підготовка та публікація здобувачем наукових статей у збірниках, які входять до фахових видань та/або видань, які включені до міжнародних наукометричних баз. Кількість статей та їх тематика узгоджується з науковим керівником.</p> <p><b>Наукова складова програми.</b> Оцінювання наукової діяльності аспірантів (здобувачів) здійснюється на основі кількісних та якісних показників, що характеризують підготовку наукових праць, участь і виступи на наукових конференціях, семінарах, підготовку окремих частин дисертації відповідно до затвердженого індивідуального плану наукової роботи здобувача, рецензування наукових робіт. Звіти аспірантів (здобувачів), за результатами виконання індивідуального плану, у яких висвітлюються та в подальшому заслуховуються на засіданнях кафедр проміжні результати досліджень, з подальшим щорічним затвердженням на засіданні кафедри та Вченій раді факультету ветеринарної медицини з рекомендацією до продовження (або припинення) навчання, підготовка та презентація дисертаційної роботи.</p>
<p><b>Форма контролю успішності навчання аспіранта (здобувача)</b></p>	<p><b>Освітня складова програми.</b> Підсумковий контроль успішності навчання здобувача проводиться у формі:</p> <p>Підсумковий контроль успішності навчання здобувача проводиться у формі:</p> <p>екзамену – за результатами вивчення обов’язкових дисциплін освітньої програми циклу загальнонаукової підготовки (філософія науки, дослід у ветеринарній медицині), циклу дослідницької підготовки (реєстрація прав інтелектуальної власності, організація і методика</p>

	<p>проведення навчальних занять, організація підготовки наукових публікацій, управління науковими проектами), циклу мовної підготовки (іноземна мова за професійним спрямуванням, методика підготовки наукових праць іноземною мовою), а також екзамени за результатами вивчення дисциплін професійної підготовки (методика та організація підготовки і написання дисертації/менеджмент лабораторної діяльності);</p> <p>- заліку – за результатами вивчення всіх інших дисциплін, передбачених навчальним планом.</p> <p><b>Наукова складова програми.</b> Наукова складова ОНП передбачає дисципліни циклів загальнонаукової підготовки, спеціальної (професійної), дослідницької підготовки, мовної спеціальної (професійної) та практичної підготовки (обов'язкових та вибіркових) та педагогічну практику, що разом з освітньою частиною програми та науковими дослідженнями за участі наукового керівника, підготовкою та публічним захистом дисертації у спеціалізованій вченій раді забезпечує отримання освітнього рівня «Доктор філософії» зі спеціальності 211 «Ветеринарна медицина»</p>
	<b>6. Програмні компетенції</b>
<b>Інтегральна компетентність</b>	<p>Здатність володіти методологією наукових досліджень у галузі ветеринарної медицини за спеціальністю 211 «Ветеринарна медицина», виявляти і розв'язувати наукові задачі та практичні проблеми з використанням та глибоким переосмисленням наявних і створенням нових цілісних знань, висувати гіпотези та генерувати нові ідеї щодо освітньої (професійної) діяльності, а також здійснювати діагностику, лікування та профілактику патологій заразно і незаразно етіології.</p>
<b>Загальні компетентності (ЗК)</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями, самовдосконалюватись та формувати системний науковий світогляд.</li> <li>2. Здатність до критичного аналізу та оцінювання сучасних наукових досягнень, синтезу цілісних знань, комплексного вирішення проблем.</li> <li>3. Здатність до абстрактного креативного мислення, виявлення, отримання, систематизації, синтезу й</li> </ol>

	<p>аналізу інформації з різних джерел із застосуванням сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності.</p> <p>4. Здатність планувати і здійснювати комплексні дослідження на сучасному рівні з використанням новітніх інформаційних і комунікаційних технологій та дотриманням параметрів безпечної діяльності на основі цілісного системного наукового світогляду з використанням знань в області історії і філософії науки.</p> <p>5. Здатність генерувати нові ідеї та приймати обґрунтовані рішення для досягнення поставлених цілей.</p> <p>6. Здатність розробляти та управляти науковими проектами, ініціювати організації досліджень в галузі науково-дослідницької та інноваційної діяльності, оцінювати потреби фінансування науково-дослідницьких робіт, здійснювати реєстрацію прав інтелектуальної власності.</p> <p>7. Здатність до участі у роботі вітчизняних та міжнародних дослідницьких колективів з вирішення наукових і науково-освітніх завдань.</p> <p>8. Здатність виявляти ініціативу, брати на себе відповідальність, мотивувати людей та рухатися до спільної мети.</p> <p>9. Здатність здійснювати діяльність, зберігаючи природне та культурне надбання, ефективно працювати в команді, спілкуватися з фахівцями та експертами різного рівня інших галузей знань.</p> <p>10. Здатність дотримуватися норм наукової етики, авторського і суміжних прав інтелектуальної власності.</p> <p>11. Здатність готувати наукові тексти, представляти, обговорювати, вести дискусії та наукову полеміку щодо результатів своєї наукової роботи державною та іноземною мовами в обсязі, достатньому для повного розуміння, демонструючи культуру наукового усного і писемного мовлення.</p> <p>12. Здатність планувати та проводити навчальні заняття, використовуючи компетентнісний підхід (підхід, що базується на результатах навчання).</p>
<p><b>Спеціальні (фахові) компетентності</b></p>	<p>1. Здатність визначати комплекс необхідних клінічних, інструментальних та лабораторних методів і методик дослідження стану здоров'я різних видів і класів тварин за норми та патології у віковому і</p>

порівняльному аспектах, різних біологічних субстратів тощо з отриманням достовірних результатів відповідно до поставленої мети.

2. Здатність розуміти призначення та застосовувати необхідне професійне обладнання, інструментарій, реактиви тощо, необхідні для проведення певних досліджень стану здоров'я тварин, різних біологічних субстратів тощо з дотриманням правил техніки безпеки.

3. Здатність встановлювати причинно-наслідкові механізми змін гомеостазу організму, диференціювати етіологічні фактори, встановлювати їх взаємовплив на патогенез захворювань тварин та прогнозувати можливі зміни гомеостазу в організмі.

4. Здатність формулювати наукову проблему, розробляти робочі гіпотези, визначати актуальність, мету, завдання, які необхідно вирішити для досягнення мети, оцінювати необхідні ресурси та час для реалізації, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики за спеціальністю «Ветеринарна медицина».

5. Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати наукових досліджень, порівнювати їх з результатами інших вітчизняних і зарубіжних науковців з обраної спеціалізації спеціальності «Ветеринарна медицина», робити обґрунтовані та достовірні висновки, створювати бази даних і використовувати інтернет-ресурси.

6. Здатність знаходити шляхи можливого використання отриманих результатів для подальшого розвитку науки, підвищення якості навчального процесу та/або економічної ефективності виробництва.

7. Здатність розуміти комплексні проблеми в галузі ветеринарії, робити наукові узагальнення стосовно актуальних питань стану ветеринарного благополуччя на сучасному етапі розвитку агропромислового комплексу з позиції збереження навколишнього середовища та дотримання галузевих вимог безпеки життєдіяльності й охорони праці.

8. Здатність здійснювати просвітницьку та педагогічну діяльність у межах спеціальності 211 «Ветеринарна медицина», застосовуючи традиційні та інноваційні методи, прийоми, засоби тощо.

	<p>9. Здатність володіти професійною іноземною мовою, вільно сприймати, обробляти та відтворювати інформацію іноземною мовою на загальні та фахові теми.</p> <p>10. Здатність вести наукові дискусії, виявляти і вирішувати наукові задачі та проблеми у межах обраної спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» з дотриманням норм наукової етики і академічної чесності.</p> <p>11. Здатність здійснювати фаховий аналіз різних інформаційних джерел, авторських методик, конкретних освітніх, наукових та професійних матеріалів за спеціальністю 211 «Ветеринарна медицина».</p> <p>12. Здатність впроваджувати у виробництво науково-обґрунтовані результати дисертаційних досліджень за спеціальністю 211 «Ветеринарна медицина».</p> <p>13. Здатність формувати структуру наукової роботи, у т.ч. дисертаційної, здійснювати її рубрикацію та змістовне наповнення.</p> <p>14. Здатність висвітлювати результати наукових досліджень у вітчизняних та зарубіжних наукових виданнях з ветеринарної медицини.</p> <p>15. Здатність брати участь у наукових дискусіях, критичних діалогах на вітчизняному та міжнародному рівнях, відстоювати свою наукову позицію.</p>
--	--

### **Програмні результати навчання**

<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Вільно володіти державною мовою, уміти професійно презентувати результати наукових досліджень іноземною мовами.</li> <li>2. Володіти сучасним передовим методологічним інструментарієм проведення наукових досліджень у галузі «Ветеринарна медицина» зі спеціальності «Ветеринарна медицина», керуючись принципами академічної доброчесності та наукової етики.</li> <li>3. Генерувати власні ідеї, приймати обґрунтовані рішення, розуміти та визначати мету власного наукового дослідження..</li> <li>4. Володіти методами статистичного оброблення отриманих результатів наукових досліджень з використанням сучасних інформаційних технологій.</li> <li>5. Знати принципи організації, форми здійснення навчального процесу в сучасних умовах, його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, опрацювання наукових та інформаційних джерел під час підготовки до занять, застосування активних методик викладання.</li> <li>6. Розуміти особливості структури та уміти готувати наукові роботи (монографії, наукової статті тощо), керуючись принципами академічної доброчесності.</li> </ol>
---

7. Кваліфіковано відображати результати наукових досліджень у наукових статтях, опублікованих як у фахових вітчизняних виданнях, так і у виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз.

8. Уміти проводити критичний аналіз, оцінку і синтез нових наукових положень та ідей щодо ветеринарної медицини.

9. Бути здатним приймати обґрунтовані рішення, саморозвиватися і самовдосконалюватися, нести відповідальність за достовірність і новизну власних наукових досліджень та прийняття рішень, вміти мотивувати співробітників рухатися до спільної мети.

10. Формулювати наукову проблему з огляду на ціннісні орієнтири сучасного суспільства та стан її наукової розробки, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, які мають розширювати і поглиблювати стан наукових досліджень за спеціальністю «Ветеринарна медицина».

11. Аналізувати сучасні наукові праці, виявляючи дискусійні та мало досліджені питання ветеринарної медицини.

12. Проводити професійну інтерпретацію отриманих результатів досліджень, в тому числі з використанням сучасного програмного забезпечення.

13. Професійно презентувати результати своїх досліджень на вітчизняних та міжнародних наукових конференціях, семінарах, в тому числі іноземною мовою у науковій, інноваційній та педагогічній діяльності.

14. Уміти працювати в команді, у тому числі міждисциплінарній, мати навички міжособистісної взаємодії.

15. Використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології під час спілкування, обміну інформацією, збору, аналізу, оброблення, інтерпретації різних джерел.

16. Мати ґрунтовні знання предметної області та розуміння професії, знати фундаментальні праці провідних вітчизняних та зарубіжних вчених з ветеринарної медицини за обраним напрямом досліджень.

17. Ініціювати, організовувати та проводити комплексні дослідження з ветеринарної медицини, які приводять до отримання нових знань.

18. Формулювати наукову проблему з огляду на ціннісні орієнтири сучасного суспільства та стан її наукової розробки, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, які мають розширювати і поглиблювати стан наукових досліджень з ветеринарної медицини.

19. Розуміти шляхи впровадження результатів наукових досліджень з ветеринарної медицини у виробництво, навчальний процес та науку.

20. Здійснювати організацію практичних і лабораторних досліджень з ветеринарної медицини відповідно до вимог безпеки життєдіяльності й охорони праці.

21. Презентувати результати досліджень у вигляді дисертаційної роботи, захищати результати дисертаційного дослідження.

### **7. Форми атестації здобувачів вищої освіти**

<b>Форми атестації</b>	Атестація здійснюється у формі публічної презентації
------------------------	--

<b>здобувачів вищої освіти</b>	результатів досліджень у вигляді дисертаційної роботи доктора філософії за умови виконання аспірантом його індивідуального навчального плану.
<b>Вимоги до кваліфікаційної роботи</b>	Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є результатом самостійної наукової роботи аспіранта, яка має статус інтелектуального продукту на правах рукопису і пропонує розв'язання актуального наукового завдання зі спеціальності 211 «Ветеринарна медицини». Обсяг та структура дисертаційної роботи, процедура перевірки на наявність плагіату, надання відгуків опонентів та прилюдного захисту визначаються чинними вимогами Міністерство освіти і науки України (вимогами чинного законодавства).
<b>Вимоги до публічного захисту</b>	Захист дисертаційної роботи відбувається прилюдно на засіданні спеціалізованої вченої ради. Обов'язковою передумовою допуску до захисту дисертаційної роботи є апробація результатів дослідження та основних висновків на наукових конференціях та їх опублікування у фахових наукових виданнях, у тому числі таких, які входять до наукометричних баз, згідно з чинними вимогами.
<b>8. Ресурсне забезпечення реалізації програми</b>	
<b>Кадрове забезпечення</b>	Науково-педагогічний персонал відповідає вимогам чинного законодавства України. Науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітньої програми, є співробітниками Сумського НАУ, забезпечується підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників не менше, ніж один раз на п'ять років. 100 % науково-педагогічних працівників, задіяних до викладання дисциплін, мають наукові ступені та вчені звання.
<b>Матеріально-технічне забезпечення</b>	Забезпеченість навчально-науковими лабораторіями, в тому числі міжфакультетськими: «ПЛР діагностики в рамках проекту Erasmus+ KA2; «Електронної мікроскопії», «Екології», «Інноваційні технології та безпеки і якості продуктів тваринництва», «Ветеринарна фармація», «Лабораторія хімії».
<b>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</b>	Офіційний веб-сайт <a href="https://snaeu.edu.ua">https://snaeu.edu.ua</a> містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти. Аспіранти (здобувачі) мають можливості до використання фонду наукових бібліотек ЗВО м. Суми, Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського, Інтернет ресурсів та авторських

	розробок науково-педагогічних працівників СНАУ. В СНАУ відкрито доступ до наукометричної баз даних Web of Science.
<b>9. Академічна мобільність</b>	
<b>Національна кредитна мобільність</b>	Національна індивідуальна академічна мобільність реалізується у рамках договорів про встановлення науково-освітніх відносин для задоволення потреб розвитку освіти і науки, зокрема: Національний науковий центр «Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини» (м. Харків), інститут ветеринарної медицини НААН України (м. Київ), Дніпровський державний аграрно-економічний університет (м. Дніпро), Білоцерківський національний аграрний університет (м. Біла Церква).
<b>Міжнародна кредитна мобільність</b>	На основі двосторонніх договорів між Сумським НАУ та закладами вищої освіти зарубіжних країн-партнерів, зокрема, угодами про співпрацю з Університетом прикладних наук Вайенштефан (Німеччина), Університетом природничих наук у Вроцлаві (Польща), Університетом сільськогосподарських наук та ветеринарної медицини в м. Бухаресті (Румунія), Університетом м. Терамо (Італія), Університетом природничих наук у м. Варшаві (Польща), Університетом природничих наук в м. Любліні (Польща).



## 2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

### 2.1. Перелік компонент ОНП

№ п/п	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Семестри								Форма підсум. контролю
			1	2	3	4	5	6	7	8	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<b>1. Обов'язкові навчальні дисципліни</b>											
ОК.1	Філософія науки	3,0	x								іспит
ОК.2	Сучасні інформаційні технології у науковій діяльності	3,0			x						залік
ОК.3	Комунікації в науковому середовищі	3,0		x							залік
ОК.4	Методологія проведення наукових досліджень	3,0		x							залік
ОК.5	Дослід у ветеринарній медицині	3,0	x								іспит
ОК.6	Моделювання та планування наукового експерименту	3,0			x						залік
ОК.7	Реєстрація прав інтелектуальної власності	3,0		x							іспит
ОК.8	Організація і методика проведення навчальних занять	3,0		x							іспит
ОК.9	Організація підготовки наукових публікацій	3,0				x					іспит
ОК.10	Управління науковими проектами	3,0	x								іспит
ОК.11	Іноземна мова за професійним спрямуванням	4,0		x							іспит
ОК.12	Методика підготовки наукових праць іноземною мовою	4,0				x					іспит
ОК.13	Педагогічна практика	4,0						x			залік
<b>Разом за усіма циклами основної частини плану</b>		<b>42,0</b>									
<b>2. Вибіркові навчальні дисципліни</b>											
ВК.1	Методика та організація підготовки і написання дисертації / Менеджмент лабораторної діяльності	3,0			x						іспит
ВК.2	Епізоотологія та інфекційні хвороби/Сучасні методи діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин	4,0				x					залік
ВК.3	Паразитологія та інвазійні хвороби / Сучасні методи діагностики, лікування та профілактики інвазійних хвороб тварин	4,0				x					залік
ВК.4	Ветеринарна фармакологія та	4,0				x					залік

токсикологія / Сучасні лікарські засоби для профілактики та лікування хвороб тварин												
<b>Усього за вибором аспіранта</b>	<b>15,0</b>											
<b>Разом за вибірковими дисциплінами</b>	<b>15,0</b>											
<b>Разом за циклами нормативної та варіативної частин</b>	<b>57,0</b>											

## 2.2. Структурно-логічна схема ОНП

Здобувачі вищої освіти мають право на вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньо-науковою програмою та робочим навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 % загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти.

## 2.2. Структурно-логічна схема підготовки докторів філософії

Блок загальної підготовки (компетентності)				Блок фахової підготовки (компетентності)	
Філософські	Викладацькі	Дослідницькі	Комунікативні		Фахові глибинні знання та уміння
1 рік	Філософія науки	Організація і методика проведення навчальних занять	Методологія проведення наукових досліджень	Дослід у ветеринарній медицині	
			Іноземна мова за професійним спрямуванням		
	Реєстрація прав інтелектуальної власності	Організація підготовки наукових публікацій	Комунікації у науковому середовищі		
	Педагогічна практика				
2 рік			Сучасні інформаційні технології у науковій діяльності	Дослід у ветеринарній медицині	
			Управління науковими проектами		
			Модельювання та планування наукового експерименту	Методика підготовки наукових праць іноземною мовою	Методика та організація підготовки і написання дисертації / Менеджмент лабораторної діяльності
					Епізоотологія та інфекційні хвороби/Сучасні методи діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин
				Паразитологія та інвазійні хвороби / Сучасні методи діагностики, лікування та профілактики інвазійних хвороб тварин	
				Ветеринарна фармакологія та токсикологія / Сучасні лікарські засоби для профілактики та лікування хвороб тварин	
3 рік	Педагогічна практика				

### 3. Перелік нормативних документів, на яких базується стандарт вищої освіти

1. Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2015 р. - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Закон України «Про освіту» № 2145-VIII від 05.09.2017 р. - [http://search.ligazakon.ua/l\\_doc2.nsf/link1/T172145.html](http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T172145.html).
3. Наказ МОН України від 06.11.2015 № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».
4. Наказ МОН України від 13 жовтня 2017 №1378 «Про затвердження деяких нормативно-правових актів з питань прийому на навчання до закладів вищої освіти».
5. Національний класифікатор України: «Класифікація видів економічної діяльності» ДК 009: 2010 - <http://www.ukrstat.gov.ua>.
6. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003: 2010 ДК 003:2010 - <http://www.dk003.com>.
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-p>.
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-p/page>.
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p>.
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2015 № 266 «Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».

#### Інформаційні джерела

1. Національний глосарій 2014- [http://ihed.org.ua/images/biblioteka/glossariy\\_Visha\\_osvita\\_2014\\_tempus-office.pdf](http://ihed.org.ua/images/biblioteka/glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf).
2. НРК - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p>.
3. ESG - [http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines\\_for\\_ga\\_in\\_the\\_ehea\\_2015.pdf](http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_ga_in_the_ehea_2015.pdf).
4. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації - [http://ihed.org.ua/images/biblioteka/rozroblennya\\_osv\\_program\\_2014\\_tempus-office.pdf](http://ihed.org.ua/images/biblioteka/rozroblennya_osv_program_2014_tempus-office.pdf).
5. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд - [http://ihed.org.ua/images/biblioteka/Rozvitok\\_sisitemi\\_zabesp\\_yakosti\\_VO\\_UA\\_2015.pdf](http://ihed.org.ua/images/biblioteka/Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf).
6. ISCED (МСКО) 2011 - <http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf>.

7. ISCED-F (МСКО-Г) 2013 - <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>.
8. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів – <http://core-project.eu/documents/Tuning%20G%20Formulating%20Degree%20PR4.pdf>.
9. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів - <http://www.unideusto.org/tuningeu/>.
10. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010 // Вид-во «Соцінформ». – Київ, 2010.

Таблиця 1

### Матриця відповідності визначених ОНП компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
<b>Загальні компетентності</b>				
ЗК 1. Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями, самовдосконалюватись та формувати системний науковий світогляд.	•	•		
ЗК 2. Здатність до критичного аналізу та оцінювання сучасних наукових досягнень, синтезу цілісних знань, комплексного вирішення проблем	•	•		
ЗК 3. Здатність до абстрактного креативного мислення, виявлення, отримання, систематизації, синтезу й аналізу інформації з різних джерел із застосуванням сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності.	•		•	
ЗК 4. Здатність планувати і здійснювати комплексні дослідження на сучасному рівні з використанням новітніх інформаційних і комунікаційних технологій та дотриманням параметрів безпечної діяльності на основі цілісного системного наукового світогляду з використанням знань в області історії і філософії науки.	•	•		
ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї та приймати обґрунтовані рішення для досягнення поставлених цілей.	•			•
ЗК 6. Здатність розробляти та управляти науковими проектами, ініціювати організації досліджень в галузі науково-дослідницької та інноваційної діяльності, оцінювати потреби фінансування науково-дослідницьких робіт, здійснювати реєстрацію прав інтелектуальної власності.	•		•	•
ЗК 7. Здатність до участі у роботі вітчизняних та міжнародних дослідницьких колективів з вирішення наукових і науково-освітніх завдань.	•		•	
ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу, брати на себе відповідальність, мотивувати людей та рухатися до спільної мети.			•	•
ЗК 9. Здатність здійснювати діяльність, зберігаючи природне та культурне надбання, ефективно працювати в команді, спілкуватися з фахівцями та експертами різного рівня інших галузей знань.		•	•	
ЗК 10. Здатність дотримуватися норм наукової етики, авторського і суміжних	•			•

прав інтелектуальної власності.				
ЗК 11. Здатність готувати наукові тексти, представляти, обговорювати, вести дискусії та наукову полеміку щодо результатів своєї наукової роботи державною та іноземною мовами в обсязі, достатньому для повного розуміння, демонструючи культуру наукового усного і писемного мовлення.	•	•	•	
ЗК 12. Здатність планувати та проводити навчальні заняття, використовуючи компетентнісний підхід (підхід, що базується на результатах навчання).	•	•	•	
<b>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</b>				
СК1. Здатність визначати комплекс необхідних клінічних, інструментальних та лабораторних методів і методик дослідження стану здоров'я різних видів і класів тварин за норми та патології у віковому і порівняльному аспектах, різних біологічних субстратів тощо з отриманням достовірних результатів відповідно до поставленої мети.	•	•		
СК2. Здатність розуміти призначення та застосовувати необхідне професійне обладнання, інструментарій, реактиви тощо, необхідні для проведення певних досліджень стану здоров'я тварин, різних біологічних субстратів тощо з дотриманням правил техніки безпеки.	•	•		
СК3. Здатність встановлювати причинно-наслідкові механізми змін гомеостазу організму, диференціювати етіологічні фактори, встановлювати їх взаємовплив на патогенез захворювань тварин та прогнозувати можливі зміни гомеостазу в організмі.	•			•
СК4. Здатність формулювати наукову проблему, розробляти робочі гіпотези, визначати актуальність, мету, завдання, які необхідно вирішити для досягнення мети, оцінювати необхідні ресурси та час для реалізації, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики за спеціальністю «Ветеринарна медицина».	•			•
СК5. Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати наукових досліджень, порівнювати їх з результатами інших вітчизняних і зарубіжних науковців з обраної спеціалізації спеціальності «Ветеринарна медицина», робити обґрунтовані та достовірні висновки, створювати бази даних і використовувати інтернет-ресурси.	•			•
СК6. Здатність знаходити шляхи можливого використання отриманих			•	•

результатів для подальшого розвитку науки, підвищення якості навчального процесу та/або економічної ефективності виробництва.				
СК7. Здатність розуміти комплексні проблеми в галузі ветеринарії, робити наукові узагальнення стосовно актуальних питань стану ветеринарного благополуччя на сучасному етапі розвитку агропромислового комплексу з позиції збереження навколишнього середовища та дотримання галузевих вимог безпеки життєдіяльності й охорони праці.	•			•
СК8. Здатність здійснювати просвітницьку та педагогічну діяльність у межах спеціальності 211 «Ветеринарна медицина», застосовуючи традиційні та інноваційні методи, прийоми, засоби тощо.	•	•	•	
СК9. Здатність володіти професійною іноземною мовою, вільно сприймати, обробляти та відтворювати інформацію іноземною мовою на загальні та фахові теми.	•	•		•
СК10. Здатність вести наукові дискусії, виявляти і вирішувати наукові задачі та проблеми у межах спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» з дотриманням норм наукової етики і академічної чесності.	•		•	•
СК11. Здатність здійснювати фаховий аналіз різних інформаційних джерел, авторських методик, конкретних освітніх, наукових та професійних матеріалів за спеціальністю 211 «Ветеринарна медицина».	•			•
СК12. Здатність впроваджувати у виробництво науково-обґрунтовані результати дисертаційних досліджень за спеціальністю 211 «Ветеринарна медицина».		•	•	•
СК13. Здатність формувати структуру наукової роботи, у т.ч. дисертаційної, здійснювати її рубрикацію та змістовне наповнення.	•			•
СК14. Здатність висвітлювати результати наукових досліджень у вітчизняних та зарубіжних наукових виданнях з ветеринарної медицини.	•			•
СК15. Здатність брати участь у наукових дискусіях, критичних діалогах на вітчизняному та міжнародному рівнях, відстоювати свою наукову позицію.	•		•	•



Таблиця 2

## Матриця відповідності визначених ОНП результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання	Інтегральна компетентність	Компетентності																										
		Загальні компетентності												Спеціальні (фахові) компетентності														
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ІК 1																												
ПРН 1	+	+										+								+	+	+					+	+
ПРН 2	+	+			+					+				+	+				+									
ПРН 3	+		+	+		+									+	+	+	+			+		+					
ПРН 4	+				+		+		+		+						+											
ПРН 5	+	+		+					+				+					+										
ПРН 6	+			+							+	+								+	+							
ПРН 7	+	+								+	+					+		+					+					
ПРН 8	+		+	+		+					+							+			+		+		+			
ПРН 9	+	+	+	+		+			+									+				+				+	+	
ПРН 10	+		+	+		+					+							+			+	+		+				
ПРН 11	+		+	+								+		+	+			+		+								
ПРН 12	+			+	+						+	+														+	+	+
ПРН 13	+		+	+			+				+	+						+			+		+		+			
ПРН 14	+						+	+	+	+								+		+						+		
ПРН 15	+	+		+	+															+	+							+
ПРН 16	+	+	+	+	+													+								+	+	
ПРН 17	+				+					+										+	+	+						+
ПРН 18	+		+	+		+					+										+	+						+
ПРН 19	+		+	+		+		+					+					+			+		+		+			
ПРН 20	+				+					+			+	+	+	+		+		+								
ПРН 21	+		+	+		+	+				+	+					+	+	+				+		+		+	+

Таблиця 3

**Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньо-наукової програми**

	ПРН1	ПРН2	ПРН3	ПРН4	ПРН5	ПРН6	ПРН7	ПРН8	ПРН9	ПРН10	ПРН11	ПРН12	ПРН13	ПРН14	ПРН15	ПРН16	ПРН17	ПРН18	ПРН19	ПРН20	ПРН21
OK1								+	+	+	+			+				+			
OK2				+			+					+			+						
OK3	+				+			+					+	+	+						
OK4		+	+	+	+							+		+		+	+			+	+
OK5	+	+		+						+		+		+			+				+
OK6		+	+						+	+						+	+	+			
OK7	+				+									+	+					+	
OK8	+			+		+	+				+										
OK9	+								+					+	+						+
OK10														+	+				+		
OK11	+						+				+		+								
OK12	+			+		+	+				+										
OK13					+									+	+					+	
BK14	+		+							+		+						+			+
BK15		+						+	+	+	+	+				+	+	+	+		
OK16		+							+	+				+	+	+				+	
OK17		+						+	+	+	+	+				+	+	+	+		

